

To særlige børnebøger fra 2019

Af Bjarne W. Andresen

1

I år er der kommet to børne- og ungdomsbøger, som i særlig grad giver læseren et indblik i, hvordan livet med en diagnose kan opleves. Bøgerne er meget forskellige, ligesom livet for deres hovedpersoner også er det.

Kathrine Assels' bøger er ofte skrevet med en skæv vinkel, gerne med et strøg af eventyrlig magi. I *Mester Ester* er det ikke noget eventyr at være hverken Ester eller hendes forældre. Nogen vil sige, at Ester har en livlig fantasi. Men det har hun ikke. Det er tværtimod sådan, at Esters fantasi har Ester. Trods elementer af OCD, psykose og/eller autisme forsøger hun efter bedste evne at leve op til de forventninger, især hendes mor har. Bare sådan noget som at komme op om morgenen og af sted til tandlægen. Der er mange forhindringer: Ester ser fx "blodspor i snavset sne", fordi blåbærrene bliver mast i havregrøden.

Krigsknappen

Første del af bogen beskriver tiden fra kl. 7.15, hvor Ester bliver vækket, til kl. 7.46, hvor hun stiger ud af

bilen i et kryds, uden at hendes mor opdager det. Det er nemlig meget vigtigt for Ester at lede efter den knap, hendes mor har smidt ud. Knappen har Ester fundet dagen inden og døbt "krigsknappen", fordi hun forestiller sig de to sider af knappen som to parter i en krig. Når hun har genfundet knappen, kan hun hjælpe knapfolket om på stofsiden af knappen, hvor der er fred og ro.

Specialpædagogisk månedsblad - 15. årgang, nummer 196 - Side 4

To særlige børnebøger fra 2019

Af Bjarne W. Andresen

2

Esters søgen leder hende til genbrugspladsen, hvor anden del af bogen udspiller sig. Her møder hun en hjemløs mand, og han får en god relation til hende, fordi han modsat moren giver sig tid til at høre på Esters historier. Det lykkedes endda at ændre hendes foretagende til at finde en fredsknap i stedet.

Den fremadskridende fortælling i første del af *Mester Ester* bliver afbrudt af kapitler, som fortæller læseren, hvad der foregår inde i hovedet på Ester. Alt det, som moren ikke ser. Vi får fx at vide, at tabet af knappen åbner et hul i Esters mave. "En bundløs brønd, en nedadvendt hvirvelvind, et uendeligt mørke. Sådan kan man bedst beskrive hullet. Nogle gange forsøger Ester at fylde det op ved at spise efterladte madrester, hun finder på gaden. Ikke så meget fordi hun har lyst, men mere fordi noget i hende siger, at hun skal. At hun på én eller anden måde kun kan fylde hullet op sådan. Måske også lidt fordi hun ved, at det ville være noget af det værste, hendes mor kunne forestille sig, ud over at komme for sent."

Den døde hund

Også Christoffer i *Den mystiske sag om hunden i natten* må ud og lede. Inden da finder han naboens hund med en havegreb gennem maven. Hvor Ester ikke har nogen klar diagnose, har Christopher Aspergers syndrom og går på en specialskole. Hans lærer, Siobhan, er en stor hjælp, især da Christopher beslutter at nedskrive sin efterforskning for

Specialpædagogisk månedsblad - 15. årgang, nummer 196 - Side 5

To særlige børnebøger fra 2019

Af Bjarne W. Andresen

3

at finde ud af, hvem der slog hunden ihjel. ”Det her er en krimiroman,” fortæller han både Siobhan og læseren.

I det hele taget henvender han sig ofte direkte til læseren i lange (men relevante for læserens forståelse af Christopher) sidespor om, hvordan stjernebilleder er opstået, eller hvorfor man skal vælge en ny dør for at vinde en bil i det såkaldte Monty Hall-problem. ”Siobhan sagde at bogen skulle begynde med noget der fangede ens opmærksomhed. Det er derfor jeg begyndte med hunden. Jeg begyndte også med hunden fordi det var noget jeg havde oplevet, og jeg har svært ved at forestille mig noget jeg ikke har oplevet.”

Christophers efterforskning leder ham til en kasse med breve fra den mor, som han ellers havde fået at vide døde to år tidligere. Nu drager han til London for at finde ud af sandheden om sin mors skæbne. Det er en vanskelig rejse, når man som Christopher har det svært med høje lyde og forsøger at undgå alt, der er gult.

Detaljerne gør forskellen

For både Mester Ester og Den mystiske sag om hunden i natten gælder, at de har mange detaljer med, som jeg genkender fra mit arbejde som støttepædagog. Ester og Christopher har hver deres særheder, som gør dem både elskelige og til tider uudholdelige at være sammen med. Det fine ved de to bøger er, at de fortæller om det fra hovedpersonernes synspunkt. Det kan godt være, at logikken er skæv og næsten umulig for andre at få øje på; men den er der.

Mester Ester kan bruges i Folkeskolens yngste klasser (til oplæsning). Man må vente nogle år mere med at bruge *Den mystiske sag om hunden i natten*, som har både mere skræmmende og tankevækkende elementer. Jeg ville gerne gøre begge bøger til obligatorisk læsning for professionelle, familier og andre, som omgås børn (og voksne) med Esters og/eller Christophers særlige tænkemåde. Det ville være dejligt, hvis alle børn med særlige behov var lige så velovervejede og velformulerede som Christopher (*Mester Ester* er fortalt i tredjeperson). Det ville gøre

Specialpædagogisk månedsblad - 15. årgang, nummer 196 - Side 6

To særlige børnebøger fra 2019

Af Bjarne W. Andresen

4

livet meget lettere for børnene, deres familier og de professionelle omkring dem. Indtil da er det en stor hjælp, at der skrives bøger som *Mester Ester* og *Den mystiske sag om hunden i natten*.

Mester Ester

Katrine Assels
76 sider
ISBN-13: 9788771515039
Jensen & Dalgaard 2019

Den mystiske sag om hunden i natten

Mark Haddon
288 sider
ISBN-13: 9788763860116
Høst & Søn 2019

Bjarne W. Andresen er pædagog, lærer og master i børnelitteratur. Han er støttepædagog på en folkeskole, formand for Selskabet for Børnelitteratur, IBBY Danmark, samt litteraturredaktør og boganmelder på www.paedagogen.dk.

Specialpædagogisk månedsblad - 15. årgang, nummer 196 - Side 7